

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ ФОРМИ І МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
14 грудня 2023 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту природничо-математичних наук, інформатики та менеджменту Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №6 від 28.12.2023 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. – доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Галус О. М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева І. А – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні форми і методи організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2023. 118 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

можна досягти за рахунок використання графічно-просторових засобів вираження візуального тексту. Все частіше дизайнери вдаються до додавання інтерактивності за допомогою доповненої реальності та штучного інтелекту. Візуальна комунікація постійно перебуває у стадії формування. Вона впливає на світогляд споживача й водночас, з огляду на вплив віртуалізації, штучного інтелекту на суспільство, є відбитком цього нового типу відносин. Графічний дизайн є уніфікованим інструментом обробки і надання інформації видимої форми. Отже, завданням візуалізації стає перетворення інформації на сигнали, які будуть сприйняті без додаткових знань про об'єкт повідомлення. Роль та місце дизайнера змінилися: від інструмента, що вирішує завдання за допомогою естетично-проектного методу, до автора візуальних повідомлень, рушійної сили, який не стоїть осторонь від подій у світі, має візуальний голос, що заходить у глибини серця людей. Наслідком цих звершень є ріст кількості некомерційних проєктів; якщо десять років тому авторський проєкт графічного дизайну здебільшого прирівнювався до мистецького акту, то нині він відвойовує увагу нарівні з комерційними проєктами. Збільшення швидкості та обсягу інформації призвело до захисної реакції – появи стереотипних патернів поведінки реципієнта, його частішої взаємодії з симулякрами (не обов'язково точне зображення, як на фотографії: картини, малюнки на піску, ікони Бога, переказ реальної історії своїми словами - усе це симулякри), які, на відміну від насиченого повідомленнями простору, є місцем рефлексії. Це створило умови для пошуку нових засобів побудови візуальної мови, запозичення методів й фрагментів із суміжних проєктних середовищ: генеративного дизайну, 3D-технологій, використання у друкованих формах елементів, які існують лише у віртуальній комунікації.

ФІЛІПЕНКО Ольга Іванівна

ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Вища освіта є складовою загальної системи освіти України, саме це зазначено в Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту» та в «Національній доктрині розвитку освіти України в XXI столітті». Вища освіта є важливим фактором відображення інтелектуального ресурсу країни, адже на її основі формується якість продуктивних сил, культури тощо. Закономірно, що розвиток та трансформування вищої освіти мають відбуватися постійно. У цьому процесі треба аналізувати, оцінювати вищу освіту, фахівців, яких вона підготувала.

Багато сучасних українських науковців у своїх працях порушували питання про розвиток вищої освіти України (І.Вакарчук, В.Кремень, Т.Лукіна інші). Науковці приділяють особливої уваги **новаторським** ідеям на основі нових знань; удосконалюють методики навчання; розробляють інноваційні проєкти. Саме інновації в освіті, на думку Мисик О., є «суттєвим діяльним

елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі» [2; 102].

Значуще місце у формуванні та розвитку освітнього середовища, вважає Шапран Ю., займає системний підхід, який «спрямований на удосконалення навчально-виховного процесу, встановлення зв'язків між різними його компонентами та визначення освітнього середовища як цілісної системи, яка формує майбутнього фахівця» [3].

Каташов А., характеризуючи інноваційні процеси в освіті, наголошує на створенні нового освітнього середовища навчального закладу, де є «сукупність духовно-матеріальних умов функціонування закладу освіти, що забезпечують саморозвиток вільної та активної особистості, та реалізацію творчого потенціал» [1, с. 8].

Вища освіта в Україні потребує інновацій, які виникають, завдяки взаємопов'язаних складових: інтеграції наукових підходів, теоретичних положень та практичних досліджень із педагогіки, психології, соціології тощо. Розглянемо деякі аспекти процесу педагогічних технологій, які стосуються тандему «викладач — навчальний процес — працевлаштування». Насамперед — це продуктивність педагогічного спілкування у структурі діяльності педагога. У майбутньому варто переглянути роль викладача у ЗВО. Викладач є посередником, а не головною дійовою особою в навчальному процесі. Основне завдання викладача — це стати коучем у викладанні певної дисципліни. Для цього потрібно розвивати та удосконалювати методи і прийоми викладання, міжособистісні та організаційні комунікації, управління конфліктами, програми підвищення кваліфікації. Наприклад, останнім часом набуває популярності «гейміфікація», яку ще називають «Game-Based Learning» — включення елементів гри до неігрових ситуацій. Застосування такого незвичного для педагогів ЗВО подання матеріалу повністю змінює розуміння про планування, реалізацію та контроль процесу навчання, «формування стану «занурення» та ефекту «повної присутності» як з боку викладача-методиста-геймдизайнера, так і здобувача освіти як геймера, який набуває досвід» [4].

Для того, щоб зрозуміти результативність реформування вищої освіти в Україні, потрібно застосувати і процес порівняння системи вищої освіти України з вищою освітою інших країн світу. На державному рівні у цьому спекторі було зроблено кроки у напрямку інтеграції з європейськими країнами та США.

Нині у закладах вищої освіти впроваджують інтернаціоналізацію. Це явище передбачає взаємну співпрацю студентів, викладачів у програмах міжнародної академічної мобільності. Університети відіграють «унікальну роль у вирішенні глобальних проблем і зроблять людство більш підготовленим до майбутніх криз, створюючи знання, прагнучи інновацій та навчаючи майбутніх лідерів, які ініціюють зміни» [5], — стверджує

Ю. Матвєєва, експертка з комунікацій та міжнародного партнерства.

Кожен студент сподівається після закінчення університету отримати гідну роботу. Але дуже часто молодий спеціаліст не в змозі виконувати свої

посадові обов'язки. Чому так відбувається? Бракує практичних навичок на виробництві та професійних компетенцій. Установлення тісних зв'язків між закладами вищої освіти й виробництвом є ґрунтовною важливістю для високої якості освіти.

Таким чином, зазначені вище та інші нові освітні тенденції істотно змінюють результати освітнього процесу, створюючи при цьому удосконалені навчальні, виховні системи; освітні педагогічні технології; методи, форми, засоби розвитку особистості; організації навчання і виховання. Безсумнівно, інноваційні напрацювання фахівців, що запроваджують певні прогресивні зміни в системі освіти, позитивно вплинуть на державну освітню політику України.

Список використаних джерел:

1. Каташов А. І. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.01. Луганськ. 2001. 20 с.

2. Мисик О. С. Теоретичні засади педагогічної інноватики. Професійна підготовка педагогічних кадрів в умовах інноваційної перебудови української національної освіти: сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції (11 жовтня 2007 р.). Хмельницький: ХГПА, 2007. 309 с.

3. Шапран Ю. Концептуальні підходи до створення інноваційного середовища // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 9. С. 108-110.

ХЛЄБНІКОВА Таліна Миколаївна

ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРІВ – КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Важливим аспектом у підготовці педагогічних кадрів є підготовка сучасних керівників закладів освіти, формування управлінців нової генерації менеджерів, здатних мислити і діяти системно, у тому числі в кризових ситуаціях, приймати управлінські рішення в будь-яких сферах діяльності, ефективно використовувати наявні ресурси. Ця проблема багатоаспектна і тому зупинимося на деяких важливих проблемах.

У період війни ми, організовуючи дистанційне навчання, надаємо споживачам освіти незалежно від місця їх проживання рівний доступ до освітніх ресурсів, забезпечуємо якість освіти за рахунок активного використання наукового й освітнього потенціалу ХНПУ імені Г. С. Сковороди, інституту післядипломної освіти і менеджменту та кафедри наукових основ управління [1].

До проблем які виникають при організації онлайн навчання ми відносимо відсутність очного спілкування студентів з однокурсниками та викладачами,

КРАСНОПОЛЬСЬКА Тетяна Миколаївна E-learning course in the educational process of higher education institutions in the context of digitalization of education	56
КРЕСЮН Валентин Йосипович Необхідність розширення знань здобувачів вищої медичної освіти в галузі клінічної фармакології	59
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Гармонізації емоційного стану особистості	62
ЛУПАН Ірина Володимирівна Підготовка майбутніх вчителів інформатики до дистанційного проведення позакласних заходів	64
МАСЮК Георгій Ігорович Вплив штучного інтелекту на освіту	66
НЕПОМНЯЦА Ірина Миколаївна Формування цифрової компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: нові вимоги та можливості	69
ОРЛОВ Олександр Іванович Анкетування як метод опитування у практиці підготовки спортсменів	73
ПОЛЯК Катерина Юріївна Модерні методи і форми навчання у вищій школі як відповідь на виклики сучасного світу	77
РОМЕНСЬКА Тамара Григорівна Мотиваційно-адаптаційний етап технології формування соціально-побутових навичок у дітей дошкільного віку з дцп	81
РЯБІНОВА Ірина Михайлівна Впровадження новітніх методів проведення лекційного та практичного занять	85
ТЕМЧЕНКО Ользі Василівні Інформаційні системи й технології в управлінні: теоретичні аспекти	87
ТОКАРЄВ Олександр Віталійович Особливості дизайну інтерактивних засобів масових комунікацій. Роль чуттєвого та знакового апаратів свідомості людини	89
ФІЛІПЕНКО Ольга Іванівна Вища освіта в Україні: перспективи розвитку	91
ХЛЄБНІКОВА Таліна Миколаївна Підготовка менеджерів – керівників закладів освіти в умовах дистанційного навчання	93
ЧЕБИКІН Олексій Якович Стратегічні пріоритети розвитку бібліотеки Університету Ушинського в умовах цифрової трансформації	98
ЧЕРНОВОЛ-ТКАЧЕНКО Раїса Іванівна Новатики в освітньому просторі: проблеми і перспективи розвитку	101
ШЕПЕЛЬ Марина Євгенівна Using digital learning tools in teaching english students majoring in public management and administration	103
ШПАТАКОВА Оксана Леонідівна Методичні аспекти застосування інструментів цифровізації в умовах розвитку освітнього процесу	107